

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

Aan de dames en heren,
leden van de gemeenteraad

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP
Stand van zaken Uitvoeringsprogramma
Energie- en warmtetransitie 2023-2026
BEHANDELD DOOR
EFLM (Erwin) Bruin, de

DATUM
13 september 2023
Verz. 13 september 2023
TELEFOONNUMMER
043 350 4432

BIJLAGEN
--
ONZE REFERENTIE
2023.03788

E-MAILADRES
Erwin.de.Bruin@maastricht.nl

FAXNUMMER
043 - 350 4141

UW REFERENTIE
--

Geachte raadsleden,

Met deze raadsinformatiebrief informeer ik u over de stand van zaken van het Uitvoeringsprogramma Energie- en Warmtetransitie 2023-2026. Naast een overzicht van de voortgang van het programma op hoofdlijnen is er specifieke aandacht voor de actualiteit van soortenbescherming, de voortgang in de uitrol van laadinfrastructuur en de stand van zaken rond de aanpak van energiearmoede.

Voortgang op hoofdlijnen

Het [uitvoeringsprogramma energie- en warmtetransitie 2023](#) is op 14 maart 2023 vastgesteld. Hierover bent u op 21 maart via een [RIB](#) geïnformeerd. In het uitvoeringsprogramma zijn voor 2023 diverse mijlpalen opgenomen. In het afgelopen half jaar zijn de volgende mijlpalen bereikt:

- Uitbreiding van de diensten van het Klimaat huis: naast verruiming van de openingstijden (extra openingsdag) is er een aanvullend aanbod gecreëerd (naast energiebesparing ook klimaatadaptatie advies);
- Openstelling van de subsidieregeling Stimulering verduurzaming vastgoed Maastricht 2023-2024 (zie ook [RIB](#) van 21 juni). Deze regeling biedt een bijdrage in de kosten van energiescans en/of duurzaamheidsmaatregelen aan organisaties en bedrijven in Maastricht;
- De start van een pilot monumentenaanpak i.s.m. Hogeschool Zuyd en de Universiteit Maastricht, onder meer om innovatieve verduurzamingstechnieken (isolerende gel en raamfolie) te testen en het effect hiervan te monitoren in de monumentale panden van deze partijen.;
- De start van drie zgn. wijkuitvoeringsplan (WUP) trajecten, een gebiedsgerichte aanpak op wijkniveau, in de wijken Nazareth (in combinatie met de ontwikkeling van een warmtenet), Vroendaal en het bedrijventerrein Beatrixhaven. Een vierde WUP traject in de wijk Pottenberg is in voorbereiding;
- Voor het traject Warmtenet Zuid Limburg is college besluitvorming voorzien in september. Hierover wordt u t.z.t. per separate RIB geïnformeerd;
- Over de voortgang van de Zero Emissiezone Stadslogistiek wordt u per separate RIB geïnformeerd.

Op de overige mijlpalen in 2023 is voortgang conform planning, met als aandachtspunten:

- De Lokale Isolatie Aanpak is in voorbereiding. De actualiteit m.b.t. soortenbescherming (zie hieronder) is hierbij een complicerende ontwikkeling
- Binnen het uitvoeringsprogramma is uitbreiding van de ambtelijke capaciteit in gang gezet, mogelijk gemaakt door de beschikbare rijksmiddelen voor uitvoering van het Klimaatakkoord. De werving verloopt trager dan gewenst.

DATUM
13 september 2023

Actualiteit soortenbescherming

Op basis van de Wet natuurbescherming (Wnb) heeft eenieder die maatregelen wil nemen, zoals na-isolatie, die mogelijk nadelige gevolgen kan hebben voor in het wild levende dieren, zelf een zorgplicht. Onderdeel van die zorgplicht is het onderzoeken in hoeverre de aanwezigheid en verblijfplaatsen kan worden uitgesloten, indien nodig ecologische maatregelen te nemen en het verkrijgen van een eventuele ontheffing bij het bevoegd gezag. In Limburg is de Provincie Limburg het verantwoordelijke bevoegd gezag.

Er is duidelijk sprake van tegenstrijdige belangen: aan de ene kant het belang van het behalen van klimaatdoelen en de financieel-economische belangen van woningeigenaren, huurders en ondernemingen, die zich richten op na-isolatie, en aan de andere kant het belang van soortenbescherming (zoals vastgelegd in de Wet natuurbescherming en de geldende Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn van de Europese Unie). Hiermee raakt het bijvoorbeeld ook de aanpak van energietoernooi, voor zover het isolatiemaatregelen betreft.

De Raad van State heeft recent een [uitspraak](#) gedaan over de wijze van uitvoeren van ecologisch onderzoek, maar geeft geen oordeel over werkwijzen, zoals de soortenmanagementplannen (zie ook [beantwoording van schriftelijke vragen, 2023.03455](#)). Gezien de omvang en urgentie van de isolatieopgave in de gebouwde omgeving, is een aanpak waarbij per woning ecologisch onderzoek wordt uitgevoerd en vervolgens ontheffing wordt aangevraagd bij de provincie, niet uitvoerbaar.

De structurele oplossing hiervoor is een gebiedsgerichte (gemeentebrede) ontheffing op basis van een "soortenmanagementplan" (SMP). Gemeenten onderzoeken dan vooraf de gehele bebouwde omgeving op de aanwezigheid van beschermde soorten (doorgaans vleermuissoorten, huismussen en gierzwaluwen) en voorzien op basis daarvan preventief in beschermende en compenserende maatregelen. Bij het verkrijgen van een gebiedsgerichte (gemeentebrede) ontheffing vervalt dan een onderzoeks- en ontheffingsplicht op individuele basis (particulieren of organisaties zoals woningcorporaties). Het opstellen van een SMP vergt tijd (naar schatting 1-2 jaar) vanwege het uitvoeren ecologisch onderzoek en het vervolgens nog aanvragen en verkrijgen van de ontheffing van het bevoegd gezag.

De gemeente Maastricht verkent de komende maanden, in afstemming met de Provincie Limburg als bevoegd gezag, in hoeverre dit een realistische oplossingsrichting is. De gemeente stelt een plan van aanpak op voor het uitvoeren van ecologisch onderzoek en het opstellen van een soortenmanagementplan, dat de basis vormt voor een gebiedsgerichte (gemeentebrede) ontheffing. Voor de korte termijn overleggen wij met de Provincie Limburg als bevoegd gezag, hoe zij met deze situatie wil omgaan en hoe zij ook zelf haar rol en verantwoordelijkheden gaat invullen.

De gemeente is hierover ook in gesprek met de woningcorporaties, omdat zij voor haar eigen woningbezit een zorgplicht heeft vanuit Wnb. De in Maastricht actief zijnde woningcorporaties (Maasvallei, Servatius, Wonen Limburg en Woonpunt) geven aan graag samen met de gemeente Maastricht de mogelijkheid van een (gemeentebrede) gebiedsontheffing met bijbehorende soortenmanagementplan te willen verkennen.

DATUM
13 september 2023

Voortgang laadinfrastructuur

Het gaat voorspoedig met de uitrol van laadinfrastructuur voor het opladen van elektrische voertuigen in Maastricht. In de periode 2020-2022 zijn er 170 publieke laadpalen geplaatst en er zijn concrete afspraken om tussen nu en medio 2024 nog 200 laadpalen extra bij te plaatsen. Hiermee komt het totaal in Maastricht op 450 publieke laadpalen. Het resultaat is een dekkend netwerk van laadpalen, waardoor er voor iedereen binnen een loopafstand van 300 meter een publieke laadpaal beschikbaar is.

Op het gebied van snelladen zijn er naast de 24 snelladers van Tesla aan de Köbbesweg (ook toegankelijk voor andere elektrische voertuigen) zowel in Maastricht (Stadionplein, Molensingel), als net buiten Maastricht (langs de A2) diverse snelladers aanwezig. Hiermee wordt voldaan aan de snellaadbehoefte voor personenauto's in de komende jaren en is er ook voldoende snellaadinfrastructuur beschikbaar voor de invoering van Zero Emissie Stadslogistiek (ZES).

Actualisatie Uitrolstrategie

Op basis van de voortgang en de evaluatie van het Uitvoeringsprogramma Laadinfra 2021-2022 is besloten om het programma op drie onderdelen (beperkt) aan te passen:

- **Uitrolstrategie publieke laadinfrastructuur (regulier):** De plaatsingsperiode van de huidige concessie met Vattenfall eindigt per juli 2024. Gemeente Maastricht heeft besloten deel te nemen aan de hierop volgende concessie die wederom wordt georganiseerd door de provincies Limburg en Noord-Brabant. Deze nieuwe concessie gaat hoofdzakelijk uit van het bijplaatsen van laadpalen op basis van gebruiksdatta. Dit betekent dat op locaties waar laadpalen intensief gebruikt worden, extra palen worden geïnstalleerd. Hierdoor ontstaan clusters van laadpalen en wordt het aantal nieuwe locaties beperkt. Individuen behouden de mogelijkheid om een publieke laadpaal aan te vragen wanneer er geen laadvoorziening op eigen terrein te realiseren is.
- **Uitrolstrategie publiek toegankelijke snellaadinfrastructuur:** Snelladen is een wezenlijk onderdeel van de gewenste laadmix. Snelladen zien wij als een marktactiviteit die plaatsvindt in het private domein of op bestaande locaties. Wij monitoren de voortgang van de ontwikkeling van snelladers op private locaties en stellen voorlopig geen publieke gronden beschikbaar voor de ontwikkeling van snellaadvoorzieningen. De huidige ontwikkelingen wijzen erop dat de markt voldoende snellaadinfrastructuur zal realiseren om aan de (toekomstige) behoefte in Maastricht te voldoen. Ook de logistieke sector gaat de komende jaren elektrificeren. De verwachting is dat ongeveer 80% van de laadsessies van de logistiek sector ('s nachts) op eigen terrein zal plaatsvinden. De rest van de laadsessies wordt onderweg (langs hoofdroutes) ingevuld. Er wordt vanuit de logistieke sector dus geen extra snellaadbehoefte verwacht binnen Maastricht.
- **Strategie (reguliere) laadpalen t.b.v. ZES:** De invoering van ZES per 1 januari 2025 zorgt voor een extra laadbehoefte binnen de ZE-zone die niet in de eerdere prognoses is opgenomen. Deze extra laadbehoefte wordt veroorzaakt door elektrische bestel- en vrachtvoertuigen die hun thuisbasis hebben binnen de ZE-zone en niet op eigen terrein kunnen laden. Hiervoor zijn ongeveer 30 extra publieke laadpalen nodig die we binnen de huidige concessie voor publieke laadpalen gaan plaatsen. Tijdens een participatieronde die loopt van 27 september tot 11 oktober 2023 kunnen inwoners en ondernemers reageren op de voorgestelde locaties voor deze laadpalen.

Elektrische bestel- en vrachtvoertuigen die hun thuisbasis buiten de ZE-zone hebben, hoeven niet binnen de ZE-zone te laden. Dat zal grotendeels (>80%) op het depot of bij de woning van de chauffeur/eigenaar gebeuren. Daarnaast kan de chauffeur onderweg bij de bekende snellaadstations langs hoofdwegen bijladen. Voor de invoering van ZES is er dus geen extra laadinfrastructuur nodig voor bestel- en vrachtvoertuigen met een thuisbasis buiten de ZE-zone.

DATUM
13 september 2023

Stand van zaken energiearmoede

Op 20 december 2022 informeerde wethouder Alex Meij u via een [RIB](#) over de aanpak van energiearmoede¹. In de eerste fase van de aanpak lag de focus op de uitgifte van energiebesparingswaardebonnen en het werken met energiecoaches (vanuit het CNME en de woningcorporaties). Parallel hieraan is afgelopen periode gewerkt aan een aanpak voor de middellange termijn. De aanpak van energiearmoede verloopt momenteel via vijf actielijnen:

1. *Advies aan huis*

We blijven inzetten op advies aan huis. Dit is een cruciale schakel in de integrale aanpak, waarbij de adviseurs in kaart brengen wat nodig is: aanpassing gedrag, maatregelen aan de woning en/of vervangen van apparatuur. Zo legt de adviseur verbindingen met andere maatregelen in de aanpak. In Maastricht zijn momenteel twee groepen adviseurs actief, in nauw overleg: EnergieBespaarders (via CNME) en (vrijwillige) Energiek!-coaches, via (en beschikbaar voor de huurders van) de drie woningcorporaties Servatius, Maasvallei en Woonpunt. Beide groepen geven op afspraak bespaaradvies en brengen kleine energiebesparende maatregelen aan in huis. De EnergieBespaarders zijn tevens iedere maand aanwezig in een andere wijk, bij activiteiten zoals taalcafés, buurtnetwerken, koffiehuisen etc. Hier wordt contact met de buurtbewoners gelegd en worden adviesafspraken ingepland. Daarnaast hebben de woningcorporaties een complexgerichte aanpak ontwikkeld genaamd NRG-events (spreek uit als: Energy-Events). Tijdens een feestelijk dagdeel kunnen bewoners van de diverse wooncomplexen genieten van leuke activiteiten en daarbij adviezen krijgen over het besparen van energie. De complexbeheerders zijn hierbij aanwezig om samen met de Energiek!-coaches energiebesparende maatregelen in de woningen te treffen. In de komende periode staan NRG-events gepland in de Veliahof, de Wethouder Vranckstraat en de Adelbert van Scharnlaan. De bewoners van deze complexen worden separaat geïnformeerd.

2. *Maatregelen in en aan de woning*

In overleg met o.a. de drie woningcorporaties en de huurdersbelangenverenigingen wordt gewerkt aan het opzetten van zogenaamde klusteams. Gebleken is dat er een 'gat' is tussen de coaches aan huis die kleine maatregelen aanbrengen en de grote renovatietrajecten die voor sommige inwoners nog (lang) op zich laten wachten. Dit willen wij organiseren samen met onze belangrijkste partners, waaronder de woningcorporaties. Idealiter bestaat een klusteam uit een professionele klusser, een vrijwilliger, iemand met 'een afstand tot de arbeidsmarkt' en een MBO-techniekstudent. Ambitie is om later dit jaar te starten, wij zijn momenteel in overleg met diverse partijen over verdere invulling en organisatie hiervan.

3. *Energiebesparende producten*

De gemeente werkt aan een witgoedregeling om vervangende apparatuur aan te kunnen bieden, indien dit bijdraagt aan de verlaging van het energieverbruik. De adviseurs aan huis bepalen of een huishouden hiervoor in aanmerking komt. Bij levering van de nieuwe apparatuur wordt de oude apparatuur meegenomen. Deze regeling wordt in overleg met Sociale Zaken Maastricht-Heuvelland gericht op een specifieke doelgroep van huishoudens die al langere tijd moeten rondkomen van een minimum inkomen. De verwachting is dat de regeling in het najaar opengesteld zal worden.

4. *Maatschappelijke initiatieven*

De gemeente wil maatschappelijke initiatieven ondersteunen die een bijdrage leveren aan het bestrijden van energiearmoede. Daarbij stimuleren we in het bijzonder initiatieven die een koppeling maken met het stimuleren van ontmoeting en het tegengaan van eenzaamheid (sociale cohesie).

¹ De focus van de aanpak is in 2023 verschoven van energiecompensatiemaatregelen (energietoeslag) naar energiebesparingsmaatregelen. Daarmee is de hoofdverantwoordelijkheid van het dossier verhuisd van 'sociaal' naar 'verduurzaming' en daarmee van wethouder Alex Meij naar wethouder John Aarts. Binnen het project blijven we bewust van de samenhang met het sociale domein, de uitwerking gebeurt in nauw overleg.

DATUM
13 september 2023

Samen met de collega's van het Centre Céramique (incl. de Cultuurmakers) zullen we deze actielijn in het najaar verder vormgeven i.s.m. met de maatschappelijke partners zoals Trajekt, Quiet, Voedselbank, Kredietbank Limburg, Humanitas, FNV, MTB en Podium24.

5. Informeren en mobiliseren

In deze actielijn zal CNME voorlichting/educatie gaan verzorgen op diverse basisscholen in Maastricht. Het doel is meer dan 30 klassen te inspireren om energie te besparen. Daarnaast willen we een informatiecampagne vormgeven om de doelgroep beter te informeren over de verschillende mogelijkheden binnen het project.

Tot slot

Met betrekking tot het uitvoeringsprogramma zal ik u regelmatig blijven informeren over de verdere voortgang.

Hoogachtend,

John Aarts,
Wethouder Mobiliteit, Stadsbeheer, Duurzaamheid en Hospitality